

Στάλιγκραντ, καθώς και τοία σημαντικά αυτοσχέδια βιβλία, οι "Επίνικοι Β'" του Σικελιανού, "Δρακοντογενιά" του Άγι Θέρου, και "Μέσα από τα τείχη" του Σ. Σκίπη, σε εκτέλεση και εικονογράφηση του Σ. Βασιλείου.

Αλλά και ο τύπος παρά τη λογοκρίσια, έβισκε τρόπο να μεταδίδει επαναστατικά μηνύματα. Ωστόσο, εκεί που η αντίσταση διατύπωνε ελεύθερα τις πολιτικές, κοινωνικές και πνευματικές της θέσεις ήταν τα παρανόμα φύλλα, όπως η "Ελευθερία", ο "Ριζοσπάστης", τα "Σοβιετικά Νέα", και οι "Πρωτοπόροι". Στο πρώτο έγραφαν συχνά οι Α. Σικελιανός, Ηλ. Βενέζης, Κ. Δημαράς, Λ. Ακρίτας και άλλοι. Στο δεύτερο οι Μ. Ανγέρης, Μέλπω Αξιώτη, Καρβούνης, Λαμπρινός, Μαρούνης. Στο τρίτο οι Διδώ Σωτηρίου, Έλλη Αλεξίου, Ηλέκτρα Αποστόλου και στο τέταρτο οι Σ. Σχίτης, Ζαχαριάδης, Ανγέρης, Μέλπω Αξιώτη, Πανούλης και Ρώτας.

Η αντίσταση εκτός από τις καθαρά παράνομες εκδηλώσεις θα χρησιμοποιήσει και τις επισήμες για να περάσει τα μηνύματά της. Στην κηδεία του Κωστή Παλαμά στις 27 Φεβρουαρίου 1943 θα παρελάσει μπροστά από τη σωρό του ολόκληρος ο πνευματικός και καλλιτεχνικός κόσμος και θα απαγγείλει τα λόγια της λευτεριάς με το στόμα του Άγγελου Σικελιανού:

Ηχείστε, οι σάλπιγγες....Καμπάνες βροντερές δονείστε σύγκομη τη χώρα, πέρα ως πέρα... βογγείστε, τύμπανα πολέμου...Οι φοβερές σημαίες, ξεδιπλωθείτε στον αέρα!

Με τη συγκρότηση της ΠΕΕΑ, δηλαδή της αντιστασιακής κυβέρνησης που εγκαταστάθηκε στη Ρούμελη, πολλοί ανέβηκαν στο βουνό για να εξυπηρετήσουν τις νέες ανάγκες που δημιουργήθηκαν στην ελεύθερη Ελλάδα. Αναφέρουμε τον λογοτέχνη Β. Ρώτα που δημιούργησε το παιδικό κουκλοθέατρο, τους καλλιτέχνες Β. Σεμερτζίδη και Ηλ. Φέρητη, Κ. Θεοταλά και Δ. Μεγαλίδη, που διακόσμησαν την αίθουσα του Εθνικού Συμβουλίου της ΠΕΕΑ στους Κορυσχάδες με μορφές ηρώων του 1821, τους καθηγητές Σβάλο, Γεωργαλά, Κόκκαλη, Αγγελόπουλο, Σημίτη, Παπαμιλτιάδη, τη Ρόζα Ιμβριώτη, τον Τσιριμώκο, τον δημοσιογράφο Καρβούνη, τον αρχαιολόγο Γιάννη Μηλιάδη και άλλους.

Το 1943 οργανώθηκε στην Αίγυπτο η έκθεση "Δύο χρόνια σκλαβιάς, δύο χρόνια αγώνα" από τον ΕΑΣ. Το φωτογραφικό υλικό προσέφερε στο Σεφέρης, ο οποίος ήταν τότε επικεφαλής της Κεντρικής Υπηρεσίας Τύπου της Ελληνικής Κυβερνησης. Υπεύθυνος οργανωτής ήταν ο Μ. Αγγελόπουλος, που μαζί με τους Α. Παπαζώρη, Ν. Γώγο, Μ. Πήττα, Δ. Λίτσα, Μ. Κάτοη και Ν. Μηλιώτου, αντέγραψαν και συνέθεσαν περί τα είκοσι έργα με θέματα από την κατοχή, την πείνα και την αντίσταση. Το λεύκωμα που κυκλοφόρησε και σε ξένες γλώσσες προδόγισε στον Σεφέρης, ενώ τα κείμενα και διάφορα άλλα σχόλια έγραψαν οι Στρατής Τούλκας, Ν. Φύλλας, Ευάγγελος Παλαιολόγου και Θεόδωρος Πιερίδης. Το γεγονός αυτό είχε μεγάλη απήχηση στους ομογενείς γιατί παρουσίασε με πραγματικά στοιχεία την

υπόθεση της αντίστασης.

Μετά την απελευθέρωση άρχισαν να δημιουργούνται έργα, κατά κανόνα διηγήματα όπου περιγράφονται με εικόνες φρίκης η ναζιστική καταπίεση αλλά και οι πράξεις πρωτούν μεγαλείου από τη συλλογική αντίσταση. Ακόμη οι εμπειρίες της κατοχής προώθησαν σε μερικούς συγγραφείς την κοινωνική συνειδητοποίηση. Με τον τρόπο αυτό θα αρχίσουν αιγαίνιγα να φαίνονται πια, καθαρά, οι διαφοροποιήσεις των θέσεων που κάτιο από την κοινή απειλή έμοιαζαν συμβιβάσιμες και θα οδηγηθούν σε μια καινούργια, και ελεύθερη προβληματική σε ό,τι αφορά τον άνθρωπο, την κοινωνία και την πολιτική.

Βιβλιογραφία

- Περιοδικό "Νέα Εστία" των ετών 1940-1945.
- Εφημερίδες Καθημερινή, Βραδυνή της περιόδου 1940-1945.
- Κ. Πορφύρη, *Η Αντίσταση με νόμιμα μέσα*, "Επιθεώρηση Τέχνης", τ. 87-88, σ. 336 κ.ε.
- "Νέος Αιών" 1940-1945
- Τ. Σπητέρη, *Τρεις αιώνες νεοελληνικής τέχνης*, 1660-1967, Αθήνα, 1979, τ. Β', σ. 184 κ.ε.
- Α. Μπαχαριάν-Π. Ανταίον, *Εικαστικές μαρτυρίες*, Αθήνα, 1995, (γ' έκδοση)
- Λ. Πολίτη, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα, 1980, σποραδικά.
- Μ. Βίττη, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα 1978, σποραδικά.
- Ε.Χ. Κάσσαγλη, *Γιάννης Κεφαλληνός. Ο χαράκτης*, Αθήνα 1991.

Τιμητικές διακρίσεις

Ο καθηγητής Σ.Σ. Ανγουστίδης μέλος της "Τάξης της Διεθνούς Συναδελφικότητας"

Το Διεθνές Βιογραφικό Κέντρο του Cambridge της Αγγλίας (International Biographical Centre of Cambridge) σε ένα πρόσφατο Press Release το οποίο εστάλει και στον "Πυρφόρο", ανακοινώνει ότι ο καθηγητής Στυλιανός - Σάββας Ανγουστίδης, εξελέγη μέλος της "Τάξης της Διεθνούς Συναδελφικότητας" (The Order of International Fellowship), τα μέλη της οποίας αποκλειστικά περιορίζονται σε 500 διεθνώς.

Η Τάξη της Διεθνούς Συναδελφότη-

τας επιδιώκει να έχει μέλη σε κάθε σημαντική χώρα του κόσμου με στόχο "Pro Bono Publico" για το όφελος όλων των λαών.

Το Διεθνές Βιογραφικό Κέντρο Cambridge, στην προσπάθειά του αυτή, βάσει ειδικών προσκλήσεων επέλεξε αποκλειστικά μόνον 500 μέλη από όλα τα μέρη του κόσμου και πιστεύεται ότι τα 500 μέλη τα οποία τιμήθηκαν να γίνουν μέλη της Τάξης, θα παιέσουν σημαντικό ρόλο προς όφελος όλων

των λαών, ανεξάρτητα από φυλή, τάξη, θρησκεία και χωρά.

Το συμβούλιο των εκδοτών του Διεθνούς Βιογραφικού Κέντρου του Cambridge και οι ερευνητές του υπό τη διεύθυνση του Γενικού Διευθυντού, μελέτησαν τα πιστοποιητικά 250.000 ατόμων σε διεθνή κλίμακα και επιλέγησαν μόνον οι 500 (η δε τελική επιλογή έγινε ένας στους 50 υποψήφιους) για να τύχουν της μοναδικής αυτής και σπουδαίας τιμής.

Διαλέξεις

- Με θέμα «Αρχιτεκτονική στην Ηλεκτρονική Εποχή» δόθηκε διάλεξη από τον Ιάπωνα Αρχιτέκτονα *Toύo To* στις 4 Οκτωβρίου στο αίθριο του κτιρίου Αθέρωφ.
- Με θέμα «Σύγχρονες Μέθοδοι Αναλύσεως Καλωδιωτών Γεφυρών»

δόθηκε διάλεξη από τον Αντιπρόεδρο της Σερβικής Ακαδημίας επιστημών και Τεχνών, καθηγητή *Nicola Hajdin* στην αίθουσα Τελετών στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου.

Μετά τη διάλεξη ο κ. *Nicola Hajdin* αναγορεύτηκε αντεπιστέλλον Μέλος

Στυλιανό Ανγονοτίδη, τιμώντας τη προσφορά του στην επιστήμη.

Η τελετή απονομής έγινε στο Ανωτέρω Πανεπιστήμιο στις αρχές Αυγούστου.

Ο αρχιτέκτονας I. Σαπόρτας στο ΕΜΠ

Ο Αρχιτέκτονας καθηγητής του Πανεπιστημίου της Ατλάντα *Isaák Sapórtas* έδωσε διάλεξη στις 18 Οκτωβρίου στο αμφιθέατρο του κτιρίου Αθέρωφ με θέμα «Εντυπώσεις από τα πρώτα βήματα του Μοντέρνου Κινήματος».

Ο Αρχιτέκτονας *Isaák H. Sapórtas*, γεννήθηκε στον Βόλο το 1910 και ζει από το 1947 στην Ατλάντα των ΗΠΑ. Σπούδασε στο Πολυτεχνείο της Δρέσδης από όπου απεφοίτησε το 1929, εργάστηκε στην Γερμανία και την Γαλλία, στην καρδιά του μοντέρνου κινήματος, μαζί με τον *Sert* στο γραφείο του *Le Corbusier*, και επέστρεψε και παρέμεινε στην Ελλάδα μέχι το 1947.

Στον Μεσοπόλεμο, ήταν από τα ενεργά στελέχη του «μοντέρνου κινήματος», μέλος αρχικά της ισπανικής και στη συνέχεια της ελληνικής ομάδας του 4ου CIAM, όπου και μίλησε εκ μέρους των νέων ελλήνων αρχιτεκτόνων, έκτισε στην Ελλάδα πλήθος κτηρίων (κατοικιών, πολυκατοικιών, εργοστασίων κ.α.), έγραψε άρθρα σε γαλλικά, ισπανικά και αγγλικά περιοδικά.

Στην Αντίσταση, διέφυγε στο Βουνό όπου δούλεψε σε ανοικοδόμηση των καταστρεφομένων χωριών της Ευρυτανίας.

Στις ΗΠΑ δίδαξε ως καθηγητής στο Rensselaer Polytechnic Institut, Troy, New York (1947-48) και στη Σχολή

Αρχιτεκτονικής του Georgia Institut of Technology της Ατλάντα, από το 1948 έως σήμερα. Στην Ατλάντα, διατηρεί αρχιτεκτονικό γραφείο όπου έχει πραγματοποιήσει πολεοδομικές μελέτες και μελέτες για συγκροτήματα κατοικιών, κτήματα γραφείων, εμπορικά κέντρα κ.α.

Από τις "Untimely Books" κυκλοφορεί με αυτοβιογραφική συνέντευξη" του Σαπόρτα, με πλήθος αναφορές στο μοντέρνο κίνημα και την αρχιτεκτονική στην Ευρώπη και την Ελλάδα του Μεσοπολέμου, το 4ο CIAM, και την πνευματική ζωή της γεντάς του '30, με φωτογραφίες των έργων του καθώς και ταξειδιωτικά σκίτσα του ίδιου.

Ο γάλλος φιλόσοφος J. Derrida στο ΕΜΠ

• Με μεγάλη επιτυχία δόθηκε στην αίθουσα Τελετών του Πολυτεχνείου διάλεξη του Γάλλου Φιλοσόφου κ. *Jacques Derrida* με θέμα «Η Ιστορία του Ψεύδους».

Τη διάλεξη ακολούθησε συζήτηση του ομιλητή με τους κ.κ. *Aristeidēs Antwanačakē, Gerasimio Bárbaro, Aρη Mπερλή και Ελένη Τζαβάρα*.

Στην οργάνωση της εκδήλωσης συμμετείχαν το Ε.Μ.Πολυτεχνείο, το Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Πάντειο Πανεπιστήμιο και το Γαλλικό Ινστιτούτο.

